

Vážený pán
Mgr. Igor Matovič
Minister financií SR

Ministerstvo financií SR
Štefanovičova 5
P.O.BOX 82
817 82 Bratislava

Bratislava, 22. november 2021

OTVORENÝ LIST MINISTROVI FINANCIÍ SR IGOROVI MATOVIČOVI

Vážený pán minister,

z aktuálne uverejnenej štúdie Nevyužitý potenciál stravy, fajčenia a konzumácie alkoholu na Slovensku od spoločnosti Globsec, vyplýva, že približne polovicu všetkých úmrtí na Slovensku v roku 2019 možno pripísať rizikovým faktorom správania, vrátane dietetických rizík, fajčeniu, alkoholu a nízkej fyzickej aktivity.

Podľa výsledkov tejto štúdie patrí Slovensko k najhorším krajinám OECD pokiaľ ide o diétne riziká, a v **spotrebe cukru sme dokonca predbehli aj USA. Spotreba cukru sa u nás viac ako zdvojnásobila.** Problémom sú najmä sladené nápoje, ktorých spotreba je na úrovni 106 litrov na obyvateľa ročne. **Zdvojnásobila sa aj miera obezity u mladistvých – každý šiesty dospievajúci je obézny.** Súvislosť medzi spotrebou sladených nápojov a jedál s vysokým obsahom cukru je dobre známa.

Úroveň zdravotnej starostlivosti ovplyvňuje zdravotný stav obyvateľov asi na 25 %. Zvyšných asi 75% tvoria faktory životného štýlu, diétnych návykov – stravovania, konzumácie alkoholu, fajčenia či fyzickej aktivity. Treba tiež pripomenúť, že životný štýl nie

je podmienený len individuálnym rozhodnutím človeka, ale je vo väčšej časti determinovaný podmienkami na zdravý život a sociálnymi faktormi.

V súvislosti so zlou situáciou medzi deťmi a mladistvými a tiež Programovým vyhlásením OĽANO, kde sa deklaruje podpora zdravej rodiny a zdravého životného štýlu a navrhuje sa zvýšenie príspevkov na deti oceňujeme viazanosť týchto príspevkov na krúžky, doučovanie a kultúrne aktivity. **Navrhovaná viazanosť sa týka len krúžkov a potenciálne pohybovej aktivity nezahŕňa však kritický komponent zdravého životného štýlu - zdravé stravovanie a dietetické návyky v rodinách. Chceli by sme vedieť, či sa neuvažuje o vytvorení systému viazanosti, ktorý by podporil zdravé stravovanie a zdravé potraviny.**

Jedným z možných postupov na odklon od nezdravých potravín je zvýšenie DPH na sladené nápoje a potraviny s vysokým obsahom cukru a soli, ako aj systém zreteľného označenia potravín s veľkým obsahom soli a cukru. Toto sa uplatňuje v mnohých krajinách EU.

Inak hrozí, že finančné prostriedky rodičia utratia za fast foody a iné zdraviu nevyhovujúce potraviny a sladené nápoje. Takto budú ďalej podporovať už aj tak alarmujúcu situáciu v oblasti nezdravého životného štýlu a stravovania u detí a mladistvých, ale aj u seba samých.

Vážený pán minister, situácia je naozaj vážna a deti okrem toho, že kopírujú svojich rodičov, sú aj tvarovateľné. Ak im a ich rodičom ukážeme, že zdravie môžeme podporovať pohybovými aktivitami a zdravými potravinami a urobíme to jasne a jednoducho, máme šancu ovplyvniť zdravie ďalších generácií.

S pozdravom

Doc. MUDr. Eva Goncalvesová, CSc., FESC., FHFA

Prezidentka Slovenskej kardiologickej spoločnosti a

Predsedníčka správnej rady Slovenskej nadácie srdca